Бөлім:	Заң және күнделікті өмірдегі қауіпсіз мінез-құлық	
Педагогтің аты-жөні:	Отар Әл Фараби Нұрмаханбетжанұлы	
Күні:	17.09.2026 (8L)	
Сынып: 8	Қатысушылар саны:	Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы:	Мектепте, көшеде және интернетте заңдар мен тәртіп ережелерін сақтау	
Оқу бағдарламасына сәйкес оқыту мақсаты:	Жағдаятқа қатысушылардың заңды және заңсыз әрекеттерін анықтау, әрекеттің құқықтық салдарын бағалау және қауіпсіз әрі құқыққа сай шешім ұсыну.	
Сабақтың мақсаты	Заңды және заңсыз әрекеттерді ажыратады; мектепте, көшеде және интернетте кездесетін әрекеттердің құқықтық салдарын бағалайды; қауіпсіз әрі құқыққа сай шешім ұсынады.	
Құндылықтар	Заңға құрмет, жауапкершілік, қауіпсіздік, өзгенің құқығы мен қадір-қасиетін құрметтеу.	

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі//уақыты	**Педагогтің әрекеті**	**Оқушының әрекеті**	**Бағалау**	**Ресурстар**
Ұйымдастыру 4 минут	Оқушылармен амандасады, сабаққа дайындығын тексереді. Тақырыпқа шығу үшін қысқа жағдаяттар ұсынады: «сынып чатында кемсіту», «жасыл шамда жолдан өту», «күмәнді сілтемені ашу». Сұрақтар қояды: Қай әрекет қауіпсіз? Қай әрекет басқа адамның құқығына немесе қоғамдық тәртіпке зиян келтіруі мүмкін? Сабақтың тақырыбы мен оқу мақсатын таныстырады.	Жағдаяттарға қатысты өз ойын айтады. Заңды, заңсыз және қауіпті әрекет туралы бастапқы түсінігін білдіреді. Сабақтың тақырыбы мен мақсатын анықтайды.	ҚБ: ауызша мадақтау, нақтылау сұрақтары.	1-бет оқу материалы
Жаңа білім 8 минут	1–2-бет оқу материалын пайдаланып түсіндіреді. Заңды әрекет – Конституцияға, заңдарға және белгіленген тәртіп ережелеріне сәйкес келетін, басқа адамның құқығы мен қауіпсіздігіне зиян келтірмейтін әрекет. Заңсыз әрекет – заңда белгіленген міндетті немесе тыйымды бұзатын әрекет. Мектепте: білім алушының құқықтары мен міндеттері, буллингке жол бермеу.	Оқу материалынан негізгі ережелерді анықтайды. Мектеп, көше және интернет бойынша қауіпсіз әрі құқыққа сай мінез-құлық мысалдарын атайды. 5 қадам алгоритмін дәптеріне қысқаша белгілейді.	ҚБ: сұрақ-жауап. Дескриптор: 1. Заңды және заңсыз әрекетті ажыратады. 2. Мектеп, көше және интернет бойынша кемінде 1 ережеден атайды. 3. 5 қадам алгоритмінің ретін түсіндіреді.	1–2-бет оқу материалы

	Көшеде: жол жүрісі ережелері, қоғамдық тәртіп, қоқыс тастамау, кәмелетке толмағандардың түнгі уақытта жүруіне қатысты талаптар. Интернетте: жеке өмір мен дербес деректерді қорғау, кибербуллингке қатыспау, күмәнді сілтеме мен аккаунттан сақтану. «Заңды ма, заңсыз ба? 5 қадам» алгоритмін түсіндіреді: әрекетті анықта; кімге зиян келгенін анықта; қандай құқық немесе ереже бұзылғанын анықта; салдарын бағала; қауіпсіз әрі заңды шешім ұсын.			
Тапсырма №1 6 минут	Жеке жұмыс. Жұмыс парағындағы «Заңды ма, заңсыз ба?» тапсырмасын орындатады. 6 жағдаятты заңды немесе заңсыз деп белгілеп, «Неге?» бағанына қысқаша негіздеме жазуды тапсырады. Оқу материалындағы мектеп тәртібі, жол ережелері, дербес деректер және буллинг туралы мәліметтерді қолдануға бағыт береді.	6 жағдаятты жеке талдайды. Әр әрекетті заңды/заңсыз деп белгілейді және себебін жазады.	Дескриптор: 1. 6 жағдаяттың әрқайсысын заңды немесе заңсыз деп дұрыс ажыратады. 2. Әр таңдауға қысқаша негіздеме береді. 3. Негіздемеде тиісті ереже, құқық немесе қауіпсіздік талабын қолданады.	Жұмыс парағы, 1–2-бет оқу материалы
Тапсырма №2 8 минут	Жұптық жұмыс. «Жағдаятты талда» тапсырмасын береді. Үш жағдаят: 1) кибербуллинг чаты; 2) көшедегі тәртіп; 3) күмәнді онлайн хабарлама. Әр жағдаят бойынша қатысушыларды, бұзылған ереже немесе құқықты, ықтимал салдарды және қауіпсіз	Жұппен 3 жағдаятты талдайды. Қатысушыларды көрсетеді, қандай ереже не құқық бұзылғанын жазады, салдарын болжап, қауіпсіз әрі заңды шешім ұсынады.	Дескриптор: 1. 3 жағдаяттағы қатысушыларды анықтайды. 2. Әр жағдаятта бұзылған ереже немесе құқықты көрсетеді. 3. Әрекеттің ықтимал салдарын бағалайды.	Жұмыс парағы, 1–2-бет оқу материалы

	әрі заңды шешімді анықтауды сұрайды.		4. Әр жағдаятқа қауіпсіз әрі заңды шешім ұсынады.	
Тапсырма №3 5 минут	Жеке жұмыс. «Сәйкестендір» тапсырмасын орындатады. Әрекеттерді тиісті санаттармен сәйкестендіруді ұсынады: қауіпті әрекет, заңсыз әрекет, қауіпсіз шешім, қоғамдық тәртіпті бұзу, дербес деректерді қорғау.	5 әрекетті тиісті санатпен сәйкестендіреді. Жауабын оқу материалындағы ережелермен тексереді.	Дескриптор: 1. 5 әрекетті тиісті санатпен дұрыс сәйкестендіреді. 2. Қауіпті әрекет пен заңсыз әрекеттің айырмасын түсіндіреді.	Жұмыс парағы
Тапсырма №4 6 минут	Жеке жұмыс. «Құқықтық салдарды болжа» кестесін толтыруды тапсырады. Әрекеттер: сынып чатында адамды қорлау; қызыл шамда жолдан өту; интернетте бөтен адамға жеке деректерді беру; мектеп ауласында қоқыс тастау. Әр әрекет бойынша кімге зиян келетінін, қандай салдар болуы мүмкін екенін және қандай заңды әрекет таңдау керектігін анықтауға бағыт береді.	4 әрекетті талдайды. Кімге зиян келетінін көрсетеді, ықтимал құқықтық/қауіпсіздік салдарын болжайды және құқыққа сай балама әрекет ұсынады.	Дескриптор: 1. 4 әрекет бойынша зиян келуі мүмкін тұлға не қоғамдық мүддені анықтайды. 2. Ықтимал салдарды оқу материалына сүйеніп болжайды. 3. Әр әрекетке қауіпсіз әрі заңды балама шешім ұсынады.	Жұмыс парағы, 1–2-бет оқу материалы
Тапсырма №5 5 минут	Жеке жұмыс. «5 қадам әдісін» қолдануды ұсынады. Оқушы өз өмірінен немесе берілген материалдардан бір жағдай таңдайды да: 1) әрекетті анықтайды; 2) қай ереже қолданылатынын жазады; 3) кімге зиян келгенін көрсетеді; 4) салдарын бағалайды; 5) қауіпсіз және заңды шешім ұсынады.	Өз мысалын таңдап, 5 қадам бойынша талдайды. Соңында қауіпсіз әрі құқыққа сай шешімін жазады.	Дескриптор: 1. Жағдаяттағы әрекетті нақты анықтайды. 2. Қолданылатын ереже немесе құқықты көрсетеді. 3. Кімге зиян келгенін анықтайды. 4. Ықтимал салдарды бағалайды. 5. Қауіпсіз әрі заңды шешім ұсынады.	Жұмыс парағы

Бекіту 2 минут	Қорытынды сұрақтар қояды: Заңды әрекетті заңсыз әрекеттен қалай ажыратамыз? Мектепте, көшеде және интернетте қауіпсіз шешім таңдағанда нені ескеру керек? Неліктен әрекеттің салдарын алдын ала бағалау маңызды?	Сұрақтарға қысқаша жауап береді. Сабақтағы негізгі ережелерді қорытындылайды.	ҚБ: мұғалімнің қысқа қорытынды кері байланысы.	Оқу материалы, жұмыс парағы
Кері байланыс 1 минут	Жұмыс парағының қорытынды бөлімін орындатады: «Бүгін мен білдім...», «Маған қиын болғаны...», «Енді мен...».	Үш сөйлемді қысқаша аяқтайды.	Өзін-өзі бағалау.	Жұмыс парағы